

PRO BONO

Jún/2025

1. NOVELA PATENTOVÉHO ZÁKONA

Novela patentového zákona prináša úpravu viacerých právnych predpisov v gescii Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky. Cieľom novely patentového zákona je najmä (A) zavedenie právnej úpravy náhrady trov konania, ktoré vznikajú účastníkom sporových konaní pred Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky, či (B) implementácia spoločných postupov, ktoré vznikli v rámci projektu konvergencie postupov zmluvných štátov Európskej patentovej organizácie.

2. NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Novela školského zákona upravuje podmienky ospravedlňovania neprítomnosti detí, ktoré plnia povinné predprimárne vzdelávanie a žiakov na výchove a vzdelávaní tak, aby sa nezvyšovala administratívna záťaž detských lekárov ale zároveň nedochádzalo k nárastu absencie neprimeraným využívaním možnosti ospravedlnenia neprítomnosti na vyučovaní bez lekárskeho potvrdenia. Novelou by sa malo dosiahnuť zníženie absencie detí alebo žiakov adresne len v školách, kde sa zvýšená absencia objavuje.

3. NOVELA TRESTNÉHO ZÁKONA

Novela Trestného zákona bola prijatá predovšetkým za účelom zabezpečenia (A) účinného uplatňovania reštriktívnych opatrení Európskej únie, (B) celistvosti vnútorného trhu Európskej únie, (C) ochrany hodnôt Európskej únie, (D) zachovania medzinárodného mieru a bezpečnosti, ako aj (E) upevňovania a podpory demokracie, právneho štátu a ľudských práv.

4. NOVELA ZÁKONA O JUSTIČNEJ AKADEMII

Novela zákona o Justičnej akadémii má za cieľ predovšetkým (A) rozšírenie Rady Justičnej akadémie o zástupcov navrhnutých právnickými fakultami verejných vysokých škôl a stavovských organizácií advokátov, notárov a súdnych exekútorov, či (B) otvorenie výberového konania na funkciu riaditeľa a zástupcu riaditeľa Justičnej akadémie aj pre záujemcov z prostredia mimo justície a ďalších záujemcov.

5. NOVELA ZÁKONA O ODMEŇOVANÍ NIEKTORÝCH ZAMESTNANCOV PRI VÝKONE PRÁCE VO VEREJNOM ZÁUJME

Novela zákona o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme prináša predovšetkým zvýšenie platových taríf (A) pedagogických a odborných zamestnancov, (B) zamestnancov v rezorte školstva, (C) učiteľov vysokých škôl a (D) výskumných a vývojových zamestnancov. Predmetná právna úprava si dáva za cieľ vytvorenie atraktívneho a stabilného pracovného prostredia pre všetkých zamestnancov vzdelávacieho systému.

6. NOVELA ZÁKONA O POBYTE CUDZINCŮV

Novela zákona o pobyte cudzincov má ambíciou zjednodušiť podmienky prijímania cudzincov v rámci Slovenskej republiky. Podľa doterajšej právnej úpravy boli požiadavky na prijímanie, t. j. predkladanie dokladov cudzincami do konania o pobyte, nastavené pomerne rozsiahlo, čo malo za následok predlžovanie konania o pobyte na strane správneho orgánu, keďže všetky predložené doklady museli byť skontrolované a vyhodnotené pracovníkmi cudzineckej polície. Novelou zákona o pobyte cudzincov dochádza napríklad k (A) zrušeniu povinnosti prikladať dôkazy o finančnom zabezpečení pobytu cudzincov alebo (B) zavedeniu možnosti podávania žiadostí o registráciu práva pobytu občanov Európskej únie a ich rodinných príslušníkov na ktoromkoľvek oddelení cudzineckej polície Policajného zboru Slovenskej republiky a nie striktne na oddelení cudzineckej polície Policajného zboru Slovenskej republiky príslušnom podľa miesta pobytu.

NOVELA PATENTOVÉHO ZÁKONA

1. ABSTRAKT

Novela patentového zákona prináša úpravu viacerých právnych predpisov v gescii Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky. Cieľom novely patentového zákona je najmä (A) zavedenie právnej úpravy náhrady trov konania, ktoré vznikajú účastníkom sporových konaní pred Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky, či (B) implementácia spoločných postupov, ktoré vznikli v rámci projektu konvergenzie postupov zmluvných štátov Európskej patentovej organizácie.

2. PRÁVNE PREDPISY, KTORÝCH SA NOVELA DOTKLA

Dňa 5. júna 2025 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 177/2025 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach (ďalej len „patentový zákon“).

Novelou sa okrem patentového zákona menia a dopĺňajú aj (A) zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“), (B) zákon č. 444/2002 Z. z. o dizajnoch (ďalej len „zákon o dizajnoch“), (C) zákon č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch (ďalej len „zákon o úžitkových vzoroch“), (D) zákon č. 495/2008 Z. z. o poplatku za udržiavanie platnosti patentu, o poplatku za udržiavanie platnosti európskeho patentu s účinkami pre Slovenskú republiku a o poplatku za udržiavanie platnosti dodatkového ochranného osvedčenia na liečivá a výrobky na ochranu rastlín (ďalej len „zákon o poplatku“) a (E) zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach (ďalej len „zákon o ochranných známkach“).

3. PATENTOVÝ ZÁKON

A. ZMENA FORMY PATENTOVEJ LISTINY

Novela prináša napríklad úpravu ustanovenia § 44 ods. 4 patentového zákona, upravujúceho formu patentovej listiny.

Po novom dochádza k zmene formy vydávania patentovej listiny z listinnej podoby na podobu elektronického úradného dokumentu. Predmetná zmena reflektuje trendy v elektronickom výkone verejnej moci a je reakciou aj na požiadavku z prostredia používateľov systému práv priemyselného vlastníctva.

B. NÁHRADA TROV KONANIA

Jednou z najvýraznejších zmien, ktoré novela patentového zákona priniesla, je doplnenie § 47a patentového zákona, upravujúceho náhradu trov konania pre Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“).

„Účastníkovi konania o návrhu na zrušenie patentu, ktorý **mal vo veci úspech**, úrad aj bez návrhu v rozhodnutí **prizná náhradu trov konania vo výške podľa ustanovenia § 47a ods. 3 patentového zákona proti účastníkovi konania, ktorý **nemal vo veci úspech****“ (ustanovenie § 47a ods. 1 patentového zákona).

„Ak mal účastník konania o návrhu na zrušenie patentu vo veci **len čiastočný úspech**, žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania; to platí aj vtedy, ak bolo konanie o návrhu na zrušenia patentu **zastavené**“ (ustanovenie § 47a ods. 2 patentového zákona).

„Navrhovateľovi, ktorý **mal vo veci úspech**, patrí náhrada trov konania vo výške zaplateného

správneho poplatku. Ak je účastník konania o návrhu na zrušenie patentu, ktorý mal vo veci úspech, **zastúpený advokátom alebo patentovým zástupcom, patrí mu aj náhrada trov konania vo výške 300 eur**“ (ustanovenie § 47a ods. 3 patentového zákona).

„Ustanovenia o náhrade trov konania na prvom stupni podľa ustanovení § 47a ods. 1 až 3 patentového zákona sa primerane použijú aj na konanie o rozklade proti rozhodnutiu o návrhu na zrušenie patentu. Ak orgán rozhodujúci o rozklade **zmení rozhodnutie o návrhu na zrušenie patentu, rozhodne aj o náhrade trov konania na prvom stupni.** Ak orgán rozhodujúci o **rozklade zruší rozhodnutie o návrhu na zrušenie patentu a vec vráti na ďalšie konanie,** o náhrade trov konania o rozklade rozhodne prvostupňový orgán“ (ustanovenie § 47a ods. 4 patentového zákona).

„**Lehota na zaplatenie náhrady trov konania je 15 dní** od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola náhrada trov konania priznaná“ (ustanovenie § 47a ods. 5 patentového zákona).

„Ustanovenia § 47a ods. 1 až 6 patentového zákona sa primerane použijú aj na **náhradu trov konania o návrhu na vyhlásenie neplatnosti dodatkového ochranného osvedčenia, návrhu na zrušenie dodatkového ochranného osvedčenia a o návrhu na zmenu doby platnosti dodatkového ochranného osvedčenia** (ustanovenie § 67a patentového zákona)“ (ustanovenie § 47a ods. 7 patentového zákona).

4. ZÁKON O DIZAJNOCH

A. PLATNOSŤ A DOBA OCHRANY ZAPÍSANÉHO DIZAJNU

V rámci **zákona o dizajnoch** dochádza novelou napríklad k doplneniu nového ustanovenia § 25 ods. 3 zákona o dizajnoch, ktoré upravuje platnosť a dobu ochrany zapísaného dizajnu.

„Ak dôjde k **zápisu dizajnu do registra** až po uplynutí doby podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o dizajnoch, **úrad predĺži platnosť zapísaného dizajnu bez žiadosti;** tým nie je dotknutá povinnosť majiteľa zapísaného dizajnu **zaplatiť za predĺženie platnosti zapísaného dizajnu správny poplatok** (ustanovenie § 49 ods. 10 zákona o dizajnoch) na **základe písomnej výzvy úradu**“ (ustanovenie § 25 ods. 3 zákona o dizajnoch).

B. NÁHRADA TROV KONANIA

Aj v rámci zákona o dizajnoch dochádza k úprave ustanovenia, upravujúceho **náhradu trov konania** (ustanovenie § 39 zákona o dizajnoch).

„Účastníkovi konania o návrhu na výmaz zapísaného dizajnu, ktorý **mal vo veci úspech,** úrad aj bez návrhu v rozhodnutí **prizná náhradu trov konania vo výške podľa ustanovenia § 39 ods. 3** zákona o dizajnoch proti účastníkovi konania, ktorý **nemal vo veci úspech**“ (ustanovenie § 39 ods. 1 zákona o dizajnoch).

„Ak mal účastník konania o návrhu na výmaz zapísaného dizajnu vo veci len čiastočný úspech, žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania; to platí aj vtedy, ak bolo konanie o návrhu na výmaz zapísaného dizajnu **zastavené**“ (ustanovenie § 39 ods. 2 zákona o dizajnoch).

„Navrhovateľovi, ktorý **mal vo veci úspech, patrí náhrada trov konania vo výške zaplateného správneho poplatku.** Ak je účastník konania o návrhu na výmaz zapísaného dizajnu, ktorý mal vo veci úspech, **zastúpený advokátom alebo patentovým zástupcom, patrí mu aj náhrada trov konania vo výške 200 eur**“ (ustanovenie § 39 ods. 3 zákona o dizajnoch).

„Ustanovenia o náhrade trov konania na prvom stupni podľa ustanovení § 39 ods. 1 až 3 zákona o dizajnoch sa primerane použijú aj na **konanie o rozklade proti rozhodnutiu o návrhu na výmaz zapísaného dizajnu.** Ak orgán rozhodujúci o rozklade **zmení rozhodnutie o návrhu na výmaz**

zapísaného dizajnu, rozhodne aj o **náhrade trov konania na prvom stupni**. Ak orgán rozhodujúci o rozklade **zruší rozhodnutie o návrhu na výmaz zapísaného dizajnu a vec vráti na ďalšie konanie**, o náhrade trov konania o rozklade rozhodne prvostupňový orgán“ (ustanovenie § 39 ods. 4 zákona o dizajnoch).

„**Lehota na zaplatenie náhrady trov konania je 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola náhrada trov konania priznaná**“ (ustanovenie § 39 ods. 5 zákona o dizajnoch).

5. ZÁKON O ÚŽITKOVÝCH VZOROCH

A. NÁHRADA TROV KONANIA

Zmenami prešlo aj ustanovenie § 46 zákona o **úžitkových vzoroch**, upravujúce **náhradu trov konania**. Nakoľko je úprava ustanovenia § 46 zákona o **úžitkových vzoroch obdobná ako úprava ustanovení o náhrade trov konania v patentovom zákone a zákone o dizajnoch**, neprinášame na tomto mieste jej doslovnú citáciu, ale odkazujeme na jej plné znenie, zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

6. ZÁKON O OCHRANNÝCH ZNÁMKACH

A. PLATNOSŤ A OBNOVA ZÁPISU OCHRANNEJ ZNÁMKY

V **zákone o ochranných známkach** dochádza okrem úpravy ustanovení o **náhrade trov konania** (v obdobnom znení ako v patentovom zákone,

zákone o dizajnoch a zákone o **úžitkových vzoroch**) aj k doplneniu nového ustanovenia § 22 ods. 3 zákona o ochranných známkach, upravujúceho oblasť **platnosti a obnovy zápisu ochrannej známky**.

„**Ak dôjde k zápisu ochrannej známky do registra až po uplynutí doby podľa ustanovenia § 22 ods. 1 zákona o ochranných známkach, úrad platnosť zápisu ochrannej známky obnoví bez žiadosti**; tým nie je dotknutá povinnosť majiteľa ochrannej známky **zaplatiť za obnovu platnosti zápisu ochrannej známky správny poplatok** (ustanovenie § 51 ods. 14 zákona o ochranných známkach) na základe **písomnej výzvy úradu**“ (ustanovenie § 22 ods. 3 zákona o ochranných známkach).

Novela prináša aj ďalšie zmeny a doplnenia vyššie uvedených právnych predpisov. Predmetom tohto príspevku sú len vybrané zmeny, ktoré novela priniesla. Z uvedeného dôvodu odkazujeme aj na plné znenie novely, zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

7. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobudla účinnosť dňa 1. júla 2025.

Publikované dňa 15.07.2025

NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

1. ABSTRAKT

Novela školského zákona upravuje podmienky ospravedlňovania neprítomnosti detí, ktoré plnia povinné predprimárne vzdelávanie a žiakov na výchove a vzdelávaní tak, aby sa nezvyšovala administratívna záťaž detských lekárov, ale zároveň nedochádzalo k nárastu absencie neprimeraným využívaním možnosti ospravedlnenia neprítomnosti na vyučovaní bez lekárskeho potvrdenia. Novelou by sa malo dosiahnuť zníženie absencie detí alebo žiakov adresne len v školách, kde sa zvýšená absencia objavuje.

2. PRÁVNE PREDPISY, KTORÝCH SA NOVELA DOTKLA

Dňa **5. júna 2025** Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. **176/2025 Z. z.** (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní** (ďalej len „školský zákon“). Novela ďalej mení a dopĺňa aj **(A) zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch** (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“), **(B) zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy** (ďalej len „zákon o organizácii činnosti vlády“), **(C) zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení** (ďalej len „zákon o financovaní“), **(D) č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti** (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“), **(E) zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve** (ďalej len „zákon o poskytovateľoch“), **(F) zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou** (ďalej len „zákon o zdravotných poisťovniach“), **(G)**

zákon č. **116/2013 Z. z.**, ktorým sa zriaďuje Slovenský historický ústav v Ríme (ďalej len „zákon č. 116/2013 Z. z.“), **(H) zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme** (ďalej len „zákon o NZIS“), **(I) zákon č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov** (ďalej len „zákon o štátnej službe“), **(J) zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe** (ďalej len „zákon o štátnej službe“), **(K) zákon č. 540/2021 Z. z. o kategorizácii ústavnej zdravotnej starostlivosti** (ďalej len „zákon o kategorizácii“) a **(L) zákon č. 279/2024 Z. z. o dani z finančných transakcií** (ďalej len „zákon o dani z finančných transakcií“).

3. ŠKOLSKÝ ZÁKON

A. PRÁVA A POVINNOSTI DIEŤAŤA, ŽIAKA A JEHO ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCU ALEBO ZÁSTUPCU ZARIADENIA

Novela na začiatok prináša úpravu ustanovenia **§ 144** školského zákona, upravujúceho práva a povinnosti dieťaťa, žiaka a jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia.

„Ak neprítomnosť žiaka z dôvodu ochorenia trvá najviac päť po sebe nasledujúcich vyučovacích dní a súhrnne počas polroka školského roka najviac trojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu, neprítomnosť sa ospravedlňuje bez predloženia potvrdenia od lekára. Ak neprítomnosť žiaka z dôvodu ochorenia trvá viac ako päť po sebe nasledujúcich vyučovacích dní alebo súhrnne počas polroka školského roka viac ako trojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu, vyžaduje sa aj

predloženie potvrdenia od lekára“ (ustanovenie § 144 ods. 11 školského zákona).

„Ak neprítomnosť dieťaťa, ktoré plní povinné predprimárne vzdelávanie, z dôvodu ochorenia trvá najviac 7 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní a súhrnne počas polroka školského roka najviac 21 vyučovacích dní, neprítomnosť sa ospravedlňuje bez predloženia potvrdenia od lekára. Ak neprítomnosť dieťaťa, ktoré plní povinné predprimárne vzdelávanie, z dôvodu ochorenia trvá viac ako 7 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní alebo súhrnne počas polroka školského roka viac ako 21 vyučovacích dní, vyžaduje sa aj predloženie potvrdenia od lekára“ (ustanovenie § 144 ods. 12 školského zákona).

V oblasti práv a povinností dieťaťa, žiaka a jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia dochádza novelou k **doplneniu nových ustanovení § 144 ods. 15 až 22** školského zákona.

„Ak počet vyučovacích hodín, na ktorých sa žiaci školy nezúčastnili vyučovania, nepresiahne v školskom roku referenčnú hodnotu podľa ustanovenia § 144 ods. 17 školského zákona, riaditeľ školy môže určiť, že v nasledujúcom školskom roku sa vyžaduje potvrdenie od lekára, ak neprítomnosť žiaka z dôvodu ochorenia trvá (A) viac ako päť po sebe nasledujúcich vyučovacích dní, (B) súhrnne počas kalendárneho mesiaca viac ako dvojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu a (C) súhrnne počas dvoch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov viac ako trojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu“ (ustanovenie § 144 ods. 15 školského zákona).

„Ak počet vyučovacích dní, na ktorých sa deti materskej školy, ktoré plnia povinné predprimárne vzdelávanie, nezúčastnili výchovy a vzdelávania, nepresiahne v školskom roku referenčnú hodnotu podľa ustanovenia § 144 ods. 17 školského zákona, riaditeľ materskej školy

môže určiť, že v nasledujúcom školskom roku sa vyžaduje potvrdenie od lekára, ak neprítomnosť dieťaťa, ktoré plní povinné predprimárne vzdelávanie, z dôvodu ochorenia trvá (A) viac ako 7 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní, (B) súhrnne počas kalendárneho mesiaca viac ako 14 vyučovacích dní a (C) súhrnne počas dvoch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov viac ako 21 vyučovacích dní“ (ustanovenie § 144 ods. 16 školského zákona).

„Referenčnú hodnotu počtu vyučovacích hodín rozhodujúcu pre určenie postupu riaditeľa školy podľa ustanovenia § 144 ods. 15 školského zákona a referenčnú hodnotu počtu vyučovacích dní rozhodujúcu pre určenie postupu riaditeľa materskej školy podľa ustanovenia § 144 ods. 16 školského zákona zverejňuje Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) na svojom webovom sídle“ (ustanovenie § 144 ods. 17 školského zákona).

„Plnenie referenčnej hodnoty podľa ustanovenia § 144 ods. 17 školského zákona ministerstvo školstva oznámi príslušnému orgánu miestnej štátnej správy v školstve do 15. augusta príslušného školského roka; orgán miestnej štátnej správy v školstve príslušnej škole do piatich pracovných dní od oznámenia ministerstvom školstva“ (ustanovenie § 144 ods. 18 školského zákona).

„Ak škola pri ospravedlňovaní neprítomnosti z dôvodu ochorenia postupuje podľa ustanovenia § 144 ods. 11 alebo ods. 12 školského zákona a v prvom polroku školského roka nepresiahne pomernú časť referenčnej hodnoty podľa ustanovenia § 144 ods. 17 školského zákona pripadajúcej na polrok školského roka, riaditeľ školy môže určiť, že od 15. marca príslušného školského roka škola postupuje podľa ustanovenia § 144 ods. 15 alebo ods. 16 školského zákona; postup podľa ustanovenia § 144 ods. 15 alebo ods. 16 školského zákona riaditeľ školy oznámi orgánu miestnej štátnej správy

v školstve“ (ustanovenie § 144 ods. 19 školského zákona).

„Ak ide o školu, ktorá **nesplňala a následne začala spĺňať podmienky pre postup podľa ustanovenia § 144 ods. 15 alebo ods. 16** školského zákona pre nasledujúci školský rok a riaditeľ školy určil tento postup, alebo o školu podľa ustanovenia § 144 ods. 19 školského zákona, **plnenie pomernej časti referenčnej hodnoty podľa ustanovenia § 144 ods. 17** školského zákona sa posudzuje **za každé dva po sebe nasledujúce kalendárne mesiace polroka** školského roka, pre ktorý škola začala spĺňať podmienky podľa ustanovenia § 144 ods. 15 alebo ods. 16 školského zákona. Ak škola **presiahla pomernú časť referenčnej hodnoty podľa ustanovenia § 144 ods. 17** školského zákona za dva po sebe nasledujúce kalendárne mesiace, od kalendárneho mesiaca nasledujúceho po oznámení podľa ustanovenia § 144 ods. 21 školského zákona postupuje podľa ustanovenia § 144 ods. 11 alebo ods. 12 školského zákona“ (ustanovenie § 144 ods. 20 školského zákona).

„**Presiahnutie pomernej časti referenčnej hodnoty podľa ustanovenia § 144 ods. 17** školského zákona ministerstvo školstva oznámi príslušnému orgánu miestnej štátnej správy v školstve **do 25. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po posudzovanom období podľa ustanovenia § 144 ods. 20** školského zákona; orgán miestnej štátnej správy v školstve príslušnej škole **do piatich pracovných dní od oznámenia** ministerstvom školstva“ (ustanovenie § 144 ods. 21 školského zákona).

„**Postup školy pri ospravedlňovaní neprítomnosti** z dôvodu ochorenia vrátane počtu vyučovacích dní alebo počtu vyučovacích hodín, ktoré sa ospravedlňujú **bez potvrdenia od lekára, oznamuje riaditeľ školy zákonnému zástupcovi alebo zástupcovi zariadenia**“ (ustanovenie § 144 ods. 22 školského zákona).

B. ŠTIPENDIUM POSKYTOVANÉ MINISTERSTVOM OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ďalšou novinkou v školskom zákone je doplnenie nového ustanovenia § 149b školského zákona, upravujúceho **štipendium poskytované Ministerstvom obrany Slovenskej republiky** (ďalej len „ministerstvo obrany“).

„Ministerstvo obrany môže žiakovi strednej školy **poskytovať štipendium, ak sa zákonný zástupca neplnoletého žiaka alebo plnoletý žiak v zmluve o poskytovaní štipendia uzavretej medzi ministerstvom obrany a zákonným zástupcom neplnoletého žiaka alebo plnoletým žiakom zaviazal, že (A) najneskôr do 15 dní od ukončenia vzdelávania v strednej škole požiada o prijatie do štátnej služby profesionálneho vojaka a (B) zotrvá v služobnom pomere po dohodnutú dobu**“ (ustanovenie § 149b ods. 1 školského zákona).

„**Štipendium sa poskytuje podľa štipendijného programu** schváleného ministerstvom obrany“ (ustanovenie § 149b ods. 2 školského zákona).

„**Zmluva o poskytovaní štipendia podľa ustanovenie § 149b ods. 1** školského zákona obsahuje najmä (A) výšku štipendia, (B) dobu zotrvania v služobnom pomere, (C) podmienky poskytovania štipendia, (D) dôvody zániku nároku na vyplácanie štipendia, (E) podmienky vrátenia štipendia“ (ustanovenie § 149b ods. 3 školského zákona).

„**Doba zotrvania v služobnom pomere dohodnutá podľa ustanovenia § 149b ods. 3 písm. b)** školského zákona **nesmie byť dlhšia ako dvojnásobok doby**, počas ktorej bolo žiakovi poskytované štipendium“ (ustanovenie § 149b ods. 4 školského zákona).

„Ministerstvo obrany môže poveriť strednú školu **organizačným zabezpečením poskytovania a vyplácania štipendia podľa ustanovenie § 149b ods. 1** školského zákona na základe zmluvy, ktorá upravuje najmä (A) **objem finančných prostriedkov určených na poskytovanie štipendia**, (B) **obdobie, za ktoré sa štipendium**

poskytuje, (C) spôsob poskytovania a vyplácania finančných prostriedkov, (D) termín, do ktorého stredná škola predloží ministerstvu obrany vyúčtovanie finančných prostriedkov podľa písmena a)“ (ustanovenie § 149b ods. 5 školského zákona).

„Ministerstvo obrany schvaľuje a zverejňuje na svojom webovom sídle (A) štipendijné programy (B) podmienky poskytovania štipendia, ktorými sú najmä (1) počet žiakov, ktorým sa poskytne štipendium, (2) študijné výsledky požadované na poskytnutie štipendia, (3) lehota na podávanie žiadosti o poskytovanie štipendia, (4) spôsob a kritériá vyhodnocovania žiadostí o poskytovanie štipendia“ (ustanovenie § 149b ods. 6 školského zákona).

„Na poskytovanie štipendia nie je právny nárok“ (ustanovenie § 149b ods. 7 školského zákona).

4. ZÁKON O ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

A. PRÁVA A POVINNOSTI OSÔB PRI POSKYTOVANÍ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

Novela prináša do zákona o zdravotnej starostlivosti doplnenie nového ustanovenia § 11 ods. 18 zákona o zdravotnej starostlivosti, upravujúceho práva a povinnosti osôb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

„Maloleté dieťa má pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti právo na prítomnosť osoby podľa ustanovenia § 6 ods. 1 písm. b) zákona o zdravotnej starostlivosti alebo inej plnoletej osoby písomne určenej osobou podľa ustanovenia § 6 ods. 1 písm. b) zákona o zdravotnej starostlivosti; osobou podľa ustanovenia § 6 ods. 1 písm. b) zákona o zdravotnej starostlivosti alebo inou plnoletou osobou písomne určenou osobou podľa ustanovenia § 6 ods. 1 písm. b) zákona o zdravotnej starostlivosti nemôže byť osoba, ktorá je vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone detencie“ (ustanovenie § 11 ods. 18 zákona o zdravotnej starostlivosti).

Novela prináša aj ďalšie zmeny a doplnenia vyššie uvedených právnych predpisov. Predmetom tohto príspevku sú len vybrané zmeny, ktoré novela priniesla. Z uvedeného dôvodu odkazujeme aj na plné znenie novely, zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

5. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť čiastočne (A) dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, (B) dňa 1. júla 2025, (C) dňa 1. septembra 2025 a (D) dňa 1. januára 2026.

Publikované dňa 15.07.2025

NOVELA TRESTNÉHO ZÁKONA

1. ABSTRAKT

Novela Trestného zákona bola prijatá predovšetkým za účelom zabezpečenia (A) účinného uplatňovania reštriktívnych opatrení Európskej únie, (B) celistvosti vnútorného trhu Európskej únie, (C) ochrany hodnôt Európskej únie, (D) zachovania medzinárodného mieru a bezpečnosti, ako aj (E) upevňovania a podpory demokracie, právneho štátu a ľudských práv.

2. PRÁVNE PREDPISY, KTORÝCH SA NOVELA DOTKLA

Dňa **3. júna 2025** Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. **157/2025 Z. z.** (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **300/2005 Z. z. Trestný zákon** (ďalej len „Trestný zákon“). Novelou sa okrem Trestného zákona mení a dopĺňa aj (A) zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. **171/1993 Z. z. o Policajnom zbore** (ďalej len „zákon o PZ“), (B) zákon č. **73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície** (ďalej len „zákon o štátnej službe príslušníkov“), (C) zákon č. **154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry** (ďalej len „zákon o prokurátoroch“), (D) zákon č. **548/2003 Z. z. o Justičnej akadémii** (ďalej len „zákon o JA“), (E) zákon č. **576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti** (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“), (F) zákon č. **36/2005 Z. z. o rodine** (ďalej len „zákon o rodine“), (G) zákon č. **305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele** (ďalej len „zákon o sociálnoprávnej ochrane“), (H) zákon č. **154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze** (ďalej len „zákon o EZR“), (I) zákon č. **219/2014 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti**

sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „zákon o sociálnej práci“), (J) zákon č. **91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb** (ďalej len „zákon o TZPO“), (K) zákon č. **289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií** (ďalej len „zákon o vykonávaní medzinárodných sankcií“), (L) zákon č. **274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov** (ďalej len „zákon o obetiach“), (M) zákon č. **54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti** (ďalej len „zákon o oznamovateľoch“) a (N) zákon č. **264/2022 Z. z. o mediálnych službách** (ďalej len „zákon o mediálnych službách“).

3. TRESTNÝ ZÁKON

A. REŠTRIKTÍVNE OPATRENIE A SÚVISIACE POJMY

Na úvod novela prináša doplnenie nového ustanovenia **§ 137b** Trestného zákona, ktoré upravuje pojem reštriktívne opatrenie a pojmy s ním súvisiace.

„Reštriktívnym opatrením sa na účely Trestného zákona rozumie príkaz, zákaz alebo obmedzenie vyplývajúce z medzinárodnej sankcie podľa predpisu o vykonávaní medzinárodných sankcií, prijaté právne záväzným aktom Európskej únie na základe čl. 29 Zmluvy o Európskej únii alebo čl. 215 Zmluvy o fungovaní Európskej únie“ (ustanovenie **§ 137b ods. 1** Trestného zákona).

„Označenou osobou sa rozumie osoba, orgán alebo subjekt, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia“ (ustanovenie **§ 137b ods. 2** Trestného zákona).

„Finančnými prostriedkami sa rozumejú finančné aktíva a výhody každého druhu, ktoré zahŕňajú najmä (A) hotovosť, šeky, peňažné pohľadávky, zmenky, peňažné poukážky a iné platobné

nástroje, (B) vklady vo finančných inštitúciách alebo v iných subjektoch, zostatky na účtoch, pohľadávky a dlhopisy, (C) verejne obchodovateľné a súkromne obchodovateľné cenné papiere a dlhové nástroje vrátane akcií a majetkových podielov, certifikátov zastupujúcich cenné papiere, dlhopisov, zmeniek, opčných listov, dlžobných úpisov a zmlúv o derivátoch, (D) úroky, dividendy alebo iné príjmy z aktív alebo hodnoty akumulované alebo vytvárané aktívami, (E) úvery, práva na započítanie pohľadávok, záruky, záruky na plnenie alebo iné finančné záväzky, (F) akreditívy, nákladné listy, kúpne zmluvy, (G) dokumenty preukazujúce podiel na finančných prostriedkoch alebo finančných zdrojoch, (H) kryptoaktíva“ (ustanovenie § 137b ods. 3 Trestného zákona).

„Hospodárskymi zdrojmi sa rozumejú aktíva každého druhu, hmotné aj nehmotné, hnutel'né veci, nehnuteľnosti, ktoré nie sú finančnými prostriedkami, a možno ich použiť na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb“ (ustanovenie § 137b ods. 4 Trestného zákona).

„Zaistením finančných prostriedkov sa rozumie zabránenie pohybu, prevodu, úprave alebo použitiu finančných prostriedkov, prístupu k finančným prostriedkom alebo manipulácii s finančnými prostriedkami spôsobom, ktorý by mal za následok zmenu ich objemu, výšky, umiestnenia, vlastníctva, držby, charakteru, miesta určenia, alebo zmenu, ktorá by umožnila použitie finančných prostriedkov, vrátane spravovania portfólií“ (ustanovenie § 137b ods. 5 Trestného zákona).

„Zaistením hospodárskych zdrojov sa rozumie zabránenie použitiu hospodárskych zdrojov na účely získania finančných prostriedkov, tovarov alebo služieb, a to aj ich predajom, prenájmom alebo založením“ (ustanovenie § 137b ods. 6 Trestného zákona).

B. TRESTNÝ ČIN PORUŠENIA REŠTRIKTÍVNEHO OPATRENIA

Novela zavádza novú skutkovú podstatu trestného činu porušenia reštriktívneho opatrenia (doplnenie nových ustanovení § 417a až § 417e Trestného zákona).

„Kto poruší reštriktívne opatrenie v rozsahu najmenej 10 000 eur, tým že (A) sprístupní finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje priamo alebo nepriamo označenej osobe alebo v jej prospech, (B) nevykoná zaistenie finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ktoré patria označenej osobe, a ktoré sú v jej vlastníctve, držbe alebo pod jej kontrolou, (C) uzatvorí alebo pokračuje v transakcii so štátom, ktorý nie je členským štátom Európskej únie, s jeho orgánmi, so subjektmi alebo s orgánmi, ktoré sú priamo alebo nepriamo v jeho vlastníctve alebo pod jeho kontrolou alebo pod kontrolou jeho orgánov, vrátane zadávania alebo pokračujúceho plnenia verejných zákaziek alebo koncesných zmlúv, (D) dováža, vyváža, predáva, nakupuje, preváža, prepravuje tovar, poskytuje tranzit alebo obchoduje s tovarom, alebo poskytuje sprostredkovateľské služby, technickú pomoc alebo iné služby súvisiace s týmto tovarom, (E) poskytne finančné služby alebo vykoná finančné činnosti, (F) poskytne iné služby, ako sú služby uvedené v písmene e), (G) použije alebo prevedie tretej strane finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje, ktoré priamo alebo nepriamo vlastní, má v držbe alebo pod kontrolou označená osoba, a ktoré majú byť zaistené podľa reštriktívneho opatrenia, alebo inak s nimi nakladá, s cieľom zatajiť tieto finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje, (H) poskytne nepravdivé alebo zavádzajúce informácie s cieľom zatajiť skutočnosť, že konečným vlastníkom alebo prijímateľom finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ktoré sa majú zaistiť podľa reštriktívneho opatrenia je označená osoba, (I) poruší alebo nesplní podmienky určené v oprávneniach udelených príslušnými orgánmi na vykonávanie činností, potrestá sa odňatím slobody až na tri

roky“ (ustanovenie § 417a ods. 1 Trestného zákona).

„Odňatím slobody na **šest' mesiacov až päť rokov** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v ustanovení § 417a ods. 1 Trestného zákona (A) v rozsahu najmenej 100 000 eur, (B) závažnejším spôsobom konania, (C) z osobitného motívu, alebo (D) ako verejný činiteľ“ (ustanovenie § 417a ods. 2 Trestného zákona).

„Odňatím slobody na **tri roky až osem rokov** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v ustanovení § 417a ods. 3 Trestného zákona (A) v nebezpečnom zoskupení, alebo (B) za krízovej situácie“ (ustanovenie § 417a ods. 3 Trestného zákona).

„Kto, čo aj z hrubej nedbanlivosti, **poruší reštriktívne opatrenie v rozsahu najmenej 10 000 eur** týkajúce sa obchodovania, dovozu, vývozu, predaja, nákupu, prevodu, tranzitu, prepravy, ako aj poskytovania sprostredkovateľských služieb, technickej pomoci alebo iných služieb súvisiacich s položkami uvedenými v Spoločnom zozname vojenského materiálu Európskej únie alebo s položkami dvojakého použitia uvedenými v osobitnom predpise, **potrestá sa odňatím slobody až na päť rokov**“ (ustanovenie § 417b ods. 1 Trestného zákona).

„Odňatím slobody na **tri roky až osem rokov** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v ustanovení § 417b ods. 1 Trestného zákona (A) v rozsahu najmenej 100 000 eur, (B) závažnejším spôsobom konania, (C) v nebezpečnom zoskupení, alebo (D) za krízovej situácie“ (ustanovenie § 417b ods. 2 Trestného zákona).

„Kto **poruší reštriktívne opatrenie v rozsahu najmenej 10 000 eur** tým, že si nesplní informačnú povinnosť poskytnúť príslušným orgánom informácie týkajúce sa zaistených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov alebo informácie o finančných

prostriedkoch alebo hospodárskych zdrojoch na území členských štátov Európskej únie, ktoré patria označenej osobe, sú v jej vlastníctve, držbe alebo pod jej kontrolou a ktoré neboli zaistené, ak také informácie boli získané pri výkone profesijnej povinnosti, potrestá sa odňatím slobody až na šesť mesiacov“ (ustanovenie § 417c ods. 1 Trestného zákona).

„Rovnako ako v ustanovení § 417c ods. 1 Trestného zákona sa potrestá označená osoba, ktorá poruší reštriktívne opatrenie v rozsahu najmenej 10 000 eur tým, že si nesplní povinnosť oznámiť príslušným orgánom finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje nachádzajúce sa v právomoci členského štátu Európskej únie, ktoré tejto označenej osobe patria, sú v jej vlastníctve, držbe alebo pod jej kontrolou“ (ustanovenie § 417c ods. 2 Trestného zákona).

„Odňatím slobody **až na jeden rok** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v ustanovení § 417c ods. 1 alebo ods. 2 Trestného zákona (A) v rozsahu najmenej 100 000 eur, (B) závažnejším spôsobom konania, (C) z osobitného motívu, alebo (D) ako verejný činiteľ“ (ustanovenie § 417c ods. 3 Trestného zákona).

„Odňatím slobody na **tri roky až osem rokov** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v ustanovení § 417c ods. 1 alebo ods. 2 Trestného zákona (A) v nebezpečnom zoskupení, alebo (B) za krízovej situácie“ (ustanovenie § 417c ods. 4 Trestného zákona).

„Kto umožní vstup označenej fyzickej osoby na územie členského štátu Európskej únie alebo tranzit tejto osoby cez územie členského štátu Európskej únie v rozpore so zákazom vyplývajúcim z reštriktívneho opatrenia, **potrestá sa odňatím slobody až na tri roky**“ (ustanovenie § 417d ods. 1 Trestného zákona).

„Odňatím slobody na **šest' mesiacov až päť rokov** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v ustanovení § 417d ods. 1 Trestného zákona (A) závažnejším spôsobom konania, (B) z

osobitného motívu, alebo (C) ako verejný činiteľ“ (ustanovenie § 417d ods. 2 Trestného zákona).

„Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v ustanovení § 417d ods. 3 Trestného zákona (A) v nebezpečnom zoskupení, alebo (B) za krízovej situácie“ (ustanovenie § 417d ods. 3 Trestného zákona).

„Za čin uvedený v ustanoveniach § 417a až 417d Trestného zákona sa nenesie trestná zodpovednosť, ak páchatel' konal v súlade s výnimkou, ktorá vyplýva z reštriktívneho opatrenia alebo predpisu o vykonávaní medzinárodných sankcií, alebo ktorá bola vydaná

na základe reštriktívneho opatrenia alebo predpisu o vykonávaní medzinárodných sankcií“ (ustanovenie § 417e Trestného zákona).

Novela prináša aj ďalšie zmeny a doplnenia vyššie uvedených právnych predpisov. Predmetom tohto príspevku sú len vybrané zmeny, ktoré novela priniesla. Z uvedeného dôvodu odkazujeme aj na plné znenie novely, zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

4. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť dňa 1. augusta 2025.

Publikované dňa 15.07.2025

NOVELA ZÁKONA O JUSTIČNEJ AKADEMII

1. ABSTRAKT

Novela zákona o Justičnej akadémii má za cieľ predovšetkým (A) rozšírenie Rady Justičnej akadémie o zástupcov navrhnutých právnickými fakultami verejných vysokých škôl a stavovských organizácií advokátov, notárov a súdnych exekútorov, či (B) otvorenie výberového konania na funkciu riaditeľa a zástupcu riaditeľa Justičnej akadémie aj pre záujemcov z prostredia mimo justície a ďalších záujemcov.

2. PRÁVNE PREDPISY, KTORÝCH SA NOVELA DOTKLA

Dňa 3. júna 2025 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 158/2025 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 548/2003 Z. z. o Justičnej akadémii (ďalej len „zákon o Justičnej akadémii“).

3. ZÁKON O JUSTIČNEJ AKADEMII

A. VZDELÁVANIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN

Jednou z prvých novínok, ktorú novela v rámci zákona o Justičnej akadémii prináša, je doplnenie nového ustanovenia § 3a zákona o Justičnej akadémii, upravujúceho vzdelávanie cieľových skupín.

„Justičná akadémia Slovenskej republiky (ďalej len „akadémia“) uskutočňuje vzdelávanie podľa študijného plánu vzdelávania na príslušný rok, ktorý je v súlade s obsahovou náplňou vzdelávania sudcov určenou Súdnou radou Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) po dohode s ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“), s obsahovou náplňou

vzdelávania prokurátorov určenou generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), s koncepciou vzdelávania akadémie, sleduje požiadavky cieľovej skupiny a dodržiava odborné nadnárodné stratégie vzdelávania zamestnancov justície a prokuratúry s cieľom zabezpečenia spravodlivosti a podpory právneho štátu“ (ustanovenie § 3a ods. 1 zákona o Justičnej akadémii).

„Akadémia realizuje vzdelávanie prezenčnou formou, dištančnou formou alebo kombináciou uvedených foriem tak, aby bolo vzdelávanie dostupné pre všetkých záujemcov z cieľovej skupiny“ (ustanovenie § 3a ods. 2 zákona o Justičnej akadémii).

„Akadémia poskytuje celoživotné vzdelávanie a vzdelávanie prostredníctvom odborných študijných pobytov v zahraničí (A) primárne sudcom a prokurátorom, (B) sekundárne vyšším súdnym úradníkom, asistentom sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, asistentom sudcov Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, odborným justičným stážistom, právnym čakatelom prokuratúry, asistentom prokurátora a právnikom Centra právnej pomoci“ (ustanovenie § 3a ods. 3 zákona o Justičnej akadémii).

„Ak to neohrozí kvalitu a dostupnosť vzdelávania pre cieľové skupiny podľa ustanovenia § 3a ods. 3 zákona o Justičnej akadémii, akadémia môže poskytovať celoživotné vzdelávanie aj (A) poradcom sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky, (B) zamestnancom vykonávajúcim analytické právnické činnosti na krajskom súde, na správnom súde, Najvyššom súde Slovenskej republiky, Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky a na Ústavnom súde Slovenskej republiky

republiky, (C) zamestnancom v štátnozamestnaneckom pomere na súde, v Kancelárii Súdnej rady Slovenskej republiky, na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a na prokuratúre, ak uvedené vzdelávacie podujatie súvisí s výkonom ich pracovnej činnosti a účasť na vzdelávacom podujatí zvýši týmto zamestnancom kvalifikáciu, alebo bude mať vplyv na efektívnejšie plnenie ich pracovných úloh, (D) zástupcom iných právnických profesií alebo iných odborných profesií, nad ktorými vykonáva ministerstvo dohľad, alebo ktorých zameranie súvisí s činnosťou cieľových skupín akademie“ (ustanovenie § 3a ods. 4 zákona o Justičnej akadémii).

„Akadémia zabezpečuje, organizuje a vykonáva aj prípravné vzdelávanie, a to ako (A) predskúškové sústredenia súvisiace s prípravou uchádzača o skúšku, ktoré sa zameriavajú na úspešné vykonanie písomnej, ako aj ústnej časti skúšky, (B) prípravné vzdelávanie právneho čakatela prokuratúry potrebné na výkon funkcie prokurátora počas prípravnej praxe, (C) prípravné vzdelávanie kandidátov na funkciu sudcu, ktoré je zamerané na osvojenie si praktických zručností potrebných na výkon funkcie sudcu“ (ustanovenie § 3a ods. 5 zákona o Justičnej akadémii).

B. ODBORNÁ JUSTIČNÁ SKÚŠKA

Úpravou si prešlo aj ustanovenie § 12 zákona o Justičnej akadémii, upravujúce odbornú justičnú skúšku.

„Návrh na vykonanie skúšky vyšším súdnym úradníkom, asistentom sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a asistentom sudcu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky predkladá akadémii minister“ (ustanovenie § 12 ods. 1 zákona o Justičnej akadémii).

„Návrh na vykonanie skúšky právnym čakatelom prokuratúry a asistentom prokurátora predkladá akadémii generálny prokurátor; k návrhu priloží aj záverečné hodnotenie právneho čakatela

prokuratúry alebo asistenta prokurátora podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 12 ods. 2 zákona o Justičnej akadémii).

„Cieľom skúšky je overiť, či má uchádzač potrebné vedomosti a je dostatočne pripravený na to, aby mohol zastávať funkciu sudcu alebo funkciu prokurátora“ (ustanovenie § 12 ods. 3 zákona o Justičnej akadémii).

„Vykonanie skúšky zabezpečuje akadémia spravidla dvakrát do roka, v jarnom termíne a jesennom termíne“ (ustanovenie § 12 ods. 4 zákona o Justičnej akadémii).

„Skúška pozostáva z písomnej časti a z ústnej časti. Písomná časť sa skladá z odborného testu, z vyhotovenia rozhodnutí v trestnej veci a v inej než trestnej veci. Písomnou časťou skúšky sa overuje spôsobilosť uchádzača samostatne vykonávať procesné úkony a postupy vyplývajúce z funkcie, na ktorú sa pripravuje. Na ústnej časti skúšky má uchádzač preukázať vedomosti z ústavného práva, z organizácie a pôsobnosti súdov a prokuratúry, z trestného práva, z medzinárodného práva, z občianskeho práva, z rodinného práva, z obchodného práva, z finančného práva, zo správneho práva, z pracovného práva a z práva Európskej únie“ (ustanovenie § 12 ods. 5 zákona o Justičnej akadémii).

„Na prípravu a vykonanie skúšky a na vykonanie opravnej skúšky má uchádzač nárok na služobné voľno s náhradou platu v trvaní štyroch týždňov a služobný úrad môže uchádzačovi poskytnúť na tento účel ďalšie služobné voľno s náhradou platu v trvaní dvoch týždňov“ (ustanovenie § 12 ods. 6 zákona o Justičnej akadémii).

Rozsiahlejšie úpravy a doplnenia sa dotkli aj ďalšieho ustanovenia zákona o Justičnej akadémii, upravujúceho otázky vykonávania odbornej justičnej skúšky (ustanovenia § 14 zákona o Justičnej akadémii).

„Ak vyšší súdny úradník, asistent sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, asistent sudcu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky,

právny čakatel' prokuratúry alebo asistent prokurátora **úspešne vykoná skúšku, akadémia vystaví osvedčenie o jej vykonaní**, ktoré vyššiemu súdnemu úradníkovi, asistentovi sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a asistentovi sudcu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky **riaditeľ odovzdá v prítomnosti ministra, a ak ide o právneho čakatel'a prokuratúry a asistenta prokurátora v prítomnosti generálneho prokurátora**“ (ustanovenie § 14 ods. 1 zákona o Justičnej akadémii).

„Ak vyšší súdny úradník, asistent sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky alebo asistent sudcu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky **pri skúške neprospel, minister mu povolí vykonať opravnú skúšku alebo ďalšiu opravnú skúšku na základe jeho písomnej žiadosti; generálny prokurátor povolí vykonať opravnú skúšku alebo ďalšiu opravnú skúšku právneho čakatel'ovi prokuratúry alebo asistentovi prokurátora na základe jeho písomnej žiadosti**“ (ustanovenie § 14 ods. 2 zákona o Justičnej akadémii).

„**Opravnú skúšku môže uchádzač vykonať najskôr po troch mesiacoch a najneskôr do deviatich mesiacov** od vykonania skúšky. Ďalšiu opravnú skúšku môže uchádzač vykonať **najskôr po jednom roku a najneskôr do dvoch rokov** od vykonania opravnej skúšky“ (ustanovenie § 14 ods. 3 zákona o Justičnej akadémii).

„Ak právny čakatel' prokuratúry neprospel ani pri ďalšej opravnej skúške, generálny prokurátor ho z funkcie odvolá podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 14 ods. 4 zákona o Justičnej akadémii).

„Ak vyšší súdny úradník, asistent sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, asistent sudcu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky alebo asistent prokurátora **neprospel ani pri ďalšej opravnej skúške, zostáva vo svojej funkcii bez možnosti znovu sa prihlásiť na vykonanie skúšky**“ (ustanovenie § 14 ods. 5 zákona o Justičnej akadémii).

„**Ak ide o poradcu sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky, vykonáva právomoci spojené s návrhom na vykonanie skúšky, vykonaním opravnej skúšky a ďalšej opravnej skúšky a s odovzdaním osvedčenia o vykonaní skúšky** predseda Ústavného súdu Slovenskej republiky“ (ustanovenie § 14 ods. 6 zákona o Justičnej akadémii).

„**Ak lehota na vykonanie opravnej skúšky alebo ďalšej opravnej skúšky uplynie počas trvania materskej dovolenky, otcovskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky uchádzača, uchádzač má právo vykonať opravnú skúšku alebo ďalšiu opravnú skúšku po skončení trvania materskej dovolenky, otcovskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky v najbližšom termíne určenom podľa ustanovenia § 12 ods. 4 zákona o Justičnej akadémii**“ (ustanovenie § 14 ods. 7 zákona o Justičnej akadémii).

C. SPOLUPRÁCA S PRÁVNICKÝMI FAKULTAMI VEREJNÝCH VYSOKÝCH ŠKÔL

Na záver novela prináša aj doplnenie nového ustanovenia § 15a zákona o Justičnej akadémii, ktoré upravuje **podmienky spolupráce s právnickými fakultami verejných vysokých škôl**.

„Verejné vysoké školy prostredníctvom fakulty, ktorá poskytuje **študijné programy v študijnom odbore právo, spolupracujú s akadémiou, s ministerstvom a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky pri napĺňaní predmetu činnosti akadémie, a to najmä konzultáciami k obsahu pripravovaných vzdelávacích aktivít, návrhmi vzdelávacích aktivít, realizáciou vzdelávacích aktivít podľa potrieb a zadania akadémie alebo ministerstva a po dohode s právnickými fakultami verejných vysokých škôl**“ (ustanovenie § 15a ods. 1 zákona o Justičnej akadémii).

„Verejné vysoké školy prostredníctvom fakulty, ktorá poskytuje študijné programy v študijnom odbore právo, v záujme rozvoja právnej vedy a

právnického vzdelávania a rozvoja vedy a vzdelávania v oblasti mediácie a probácie konzultujú s ministerstvom, s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky a akadémiou požiadavky justičnej praxe kladené na študentov právnických fakúlt verejných vysokých škôl a na vedecké zameranie právnických fakúlt verejných vysokých škôl, ktoré spoločne naplňajú“ (ustanovenie § 15a ods. 2 zákona o Justičnej akadémii).

„Ministerstvo poskytuje finančný príspevok verejným vysokým školám pre potreby (A) ich právnických fakúlt na účel vysokoškolského vzdelávania a ďalšieho vzdelávania v odbore právo zohľadňujúceho požiadavky aplikačnej praxe v oblasti súdnictva, prokuratúry a právnických profesií, nad ktorými vykonáva dohľad ministerstvo, (B) vybraných fakúlt na účel vysokoškolského vzdelávania a ďalšieho vzdelávania zameraného na probáciu a mediáciu v trestnoprávných veciach a na mediáciu v civilných veciach“ (ustanovenie § 15a ods. 3 zákona o Justičnej akadémii).

„Ministerstvo vypracúva zásady poskytovania finančného príspevku, ktoré zverejňuje na svojom webovom sídle. Poskytovaním finančného príspevku nie je dotknuté poskytovanie dotácií verejným vysokým školám podľa osobitného predpisu. Finančný príspevok nemožno poskytnúť, ak sa na účel podľa ustanovenia § 15a ods. 3 zákona o Justičnej akadémii poskytuje iná podpora zo štátneho rozpočtu“ (ustanovenie § 15a ods. 4 zákona o Justičnej akadémii).

„Ministerstvo poskytuje verejnej vysokej škole finančný príspevok na základe zmluvy o poskytnutí finančného príspevku, ktorá obsahuje (A) identifikačné údaje zmluvných strán, (B) účel poskytnutia finančného príspevku, (C) výšku poskytnutého finančného príspevku, (D) číslo účtu prijímateľa, na ktorý sa má finančný príspevok poukázať, (E) podmienky poskytnutia finančného príspevku, podmienky čerpania, použitia, zúčtovania a kontroly poskytnutého finančného príspevku, (F) práva a povinnosti zmluvných strán, (G) vymedzenie času, na ktorý sa zmluva uzatvára“ (ustanovenie § 15a ods. 5 zákona o Justičnej akadémii).

„Ministerstvo vykonáva finančnú kontrolu hospodárenia s poskytnutým finančným príspevkom a kontrolu dodržania podmienok zmluvy o poskytnutí finančného príspevku“ (ustanovenie § 15a ods. 7 zákona o Justičnej akadémii).

Novela prináša aj ďalšie zmeny a doplnenia vyššie uvedeného právneho predpisu. Predmetom tohto príspevku sú len vybrané zmeny, ktoré novela priniesla. Z uvedeného dôvodu odkazujeme aj na plné znenie novely, zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

4. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť dňa 1. augusta 2025.

Publikované dňa 15.07.2025

NOVELA ZÁKONA O ODMEŇOVANÍ NIEKTORÝCH ZAMESTNANCOV PRI VÝKONE PRÁCE VO VEREJNOM ZÁUJME

1. ABSTRAKT

Novela zákona o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme prináša predovšetkým zvýšenie platových taríf (A) pedagogických a odborných zamestnancov, (B) zamestnancov v rezorte školstva, (C) učiteľov vysokých škôl a (D) výskumných a vývojových zamestnancov. Predmetná právna úprava si dáva za cieľ vytvorenie atraktívneho a stabilného pracovného prostredia pre všetkých zamestnancov vzdelávacieho systému.

2. PRÁVNE PREDPISY, KTORÝCH SA NOVELA DOTKLA

Dňa 10. júna 2025 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 191/2025 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (ďalej len „zákon o odmeňovaní“) a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch (ďalej len „zákon o pedagogických zamestnancoch“).

3. ZÁKON O ODMEŇOVANÍ

A. ROZŠÍRENIE PLATU ZAMESTNANCOV VZDELÁVACIEHO SYSTÉMU

Na úvod novela prináša doplnenie nového ustanovenia § 4 ods. 1 písm. z) zákona o odmeňovaní, ktoré rozširuje plat zamestnancov vzdelávacieho systému o novú zložku, ktorou je príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca.

Príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca umožní riaditeľom škôl odmeňovať zamestnancov podľa kvality a výkonu, čo by malo zlepšiť motiváciu a pracovné nasadenie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

B. PRÍPLATOK ZA HODNOTENIE PEDAGOGICKÉHO ZAMESTNANCA A ODBORNÉHO ZAMESTNANCA

Novela prináša aj doplnenie nového ustanovenia § 13c zákona o odmeňovaní, ktoré upravuje podmienky uplatňovania a priznávania príplatku za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca.

„Pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, ktorý získal v hodnotení výsledok vynikajúca úroveň a kvalita alebo veľmi dobrá úroveň a kvalita podľa osobitného predpisu, patrí príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca najmenej v sume uvedenej v prílohe č. 4 zákona o odmeňovaní a najviac v sume 50 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený. V odôvodnenom prípade hodnom osobitného zreteľa možno priznať príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca aj pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, ktorý získal v hodnotení podľa osobitného predpisu výsledok štandardná úroveň a kvalita, najviac v sume 25 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený. Priznaním príplatku za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca nie je dotknutý osobný

príplatok podľa ustanovenia **§ 10** zákona o odmeňovaní. **Pravidlá pre priznanie príplatku** za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca **prerokuje riaditeľ v pedagogickej rade, ak je zriadená**“ (ustanovenie **§ 13c ods. 1** zákona o odmeňovaní).

„**Príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca prizná zamestnávateľ od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo vykonané hodnotenie. Riaditeľovi školy alebo riaditeľovi školského zariadenia prizná príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca podľa prvej vety zriad'ovateľ**“ (ustanovenie **§ 13c ods. 2** zákona o odmeňovaní).

„**Ak pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec nevykonáva prácu z dôvodu materskej dovolenky, otcovskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky, zamestnávateľ mu prizná príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca od prvého dňa návratu do práce podľa sumy, ktorá mu bola priznaná na základe posledného vykonaného hodnotenia a zohľadňuje dobu vyplácania príplatku za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca pred nástupom na materskú dovolenku, otcovskú dovolenku alebo na rodičovskú dovolenku**“ (ustanovenie **§ 13c ods. 3** zákona o odmeňovaní).

„**Príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca zamestnávateľ vypláca do posledného dňa mesiaca, v ktorom sa vykoná nové hodnotenie pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca. Ak sa vykoná nové hodnotenie pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca po uplynutí 12 mesiacov od predchádzajúceho hodnotenia, príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca sa vypláca počas 12 mesiacov**“ (ustanovenie **§ 13c ods. 4** zákona o odmeňovaní).

„**Ak pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec nastúpi do pracovného pomeru k inému zamestnávateľovi, nepatrí mu príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca, ktorý priznal predchádzajúci zamestnávateľ; to neplatí, ak ide o prechod práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov podľa § 28 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce**“ (ustanovenie **§ 13c ods. 5** zákona o odmeňovaní).

„**Zamestnávateľ odoberie príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom sa zamestnávateľ dozvedel, že pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec porušil závažne pracovnú disciplínu, alebo ho môže odobrať, ak pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec menej závažne porušil pracovnú disciplínu. Riaditeľovi školy alebo riaditeľovi školského zariadenia odoberie príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca podľa prvej vety zriad'ovateľ**“ (ustanovenie **§ 13c ods. 6** zákona o odmeňovaní).

„**Príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca sa určí pevnou sumou zaokrúhlenou na 50 eurocentov nahor**“ (ustanovenie **§ 13c ods. 7** zákona o odmeňovaní).

C. STUPNICE PLATOVÝCH TARÍF

Novelou sa do zákona o odmeňovaní dopĺňa ja nové ustanovenie **§ 28a** zákona o odmeňovaní, ktoré bližšie špecifikuje **spôsob zvyšovania stupníc platových taríf zamestnancov vzdelávacieho systému**.

„**Opatrenie, ktoré vydá Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, ustanoví zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v zahraničí, platových taríf pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v zahraničí, platových taríf**

nepedagogických zamestnancov v zahraničí a platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov v zahraničí. **Opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky**“ (ustanovenie § 28a ods. 1 zákona o odmeňovaní).

„**Stupnice platových taríf a platové tarify zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v zahraničí platné k 31. decembru sa od 1. januára nasledujúceho kalendárneho roka zvyšujú opatrením podľa ustanovenia § 28a ods. 1 zákona o odmeňovaní o mieru medziročného rastu spotrebiteľských cien uplatňovaných v New Yorku za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa platový koeficient určuje. Miera medziročného rastu spotrebiteľských cien podľa prvej vety sa zaokrúhľuje na jedno desatinné miesto. Zvýšené stupnice platových taríf a platové tarify sa zaokrúhľujú na 50 eurocentov nahor. Ak nedôjde k medziročnému rastu spotrebiteľských cien podľa prvej vety, stupnice platových taríf a platové tarify od 1. januára nasledujúceho kalendárneho roka zostávajú zachované**“ (ustanovenie § 28a ods. 2 zákona o odmeňovaní).

D. PRECHODNÉ USTANOVENIA

Doplnením nového ustanovenia § 32k zákona o odmeňovaní sa zabezpečuje zakotvenie prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. januára 2026.

„**Zamestnávateľ prizná od 1. januára 2026 príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, ktorému zamestnávateľ vykonal hodnotenie pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca do 31. decembra 2025. Zriaďovateľ prizná od 1. januára 2026 príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca riaditeľovi školy alebo riaditeľovi školského zariadenia, ktorému zriaďovateľ vykonal**

hodnotenie pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca do 31. decembra 2025“ (ustanovenie § 32k ods. 1 zákona o odmeňovaní).

„**Príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca podľa ustanovenia § 32k ods. 1 zákona o odmeňovaní sa do 31. augusta 2027 vypláca mesačne v sume uvedenej v prílohe č. 4 zákona o odmeňovaní z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený**“ (ustanovenie § 32k ods. 2 zákona o odmeňovaní).

„**Postup podľa ustanovenia § 13c zákona o odmeňovaní sa použije prvýkrát od 1. septembra 2027 za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca vykonané v školskom roku 2026/2027**“ (ustanovenie § 32k ods. 3 zákona o odmeňovaní).

„**Základom pre prvé zvýšenie stupnice platových taríf pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov po 1. januári 2026 je súčet platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený, a príplatku za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca podľa predpisov účinných od 1. januára 2026**“ (ustanovenie § 32k ods. 4 zákona o odmeňovaní).

„**Pri zvýšení platových taríf podľa ustanovenia § 28a zákona o odmeňovaní v roku 2026 sa použijú stupnice platových taríf účinné k 31. decembru 2025 vynásobené číslom (A) 0,905 pre základnú stupnicu platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a osobitnú stupnicu platových taríf nepedagogických zamestnancov, (B) 0,966 pre osobitnú stupnicu platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov, (C) 0,8575 pre platové tarify pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov**“ (ustanovenie § 32k ods. 5 zákona o odmeňovaní).

Novela do zákona o odmeňovaní prináša aj doplnenie nových príloh, ktoré upravujú jednotlivé stupnice platových taríf, napríklad: (A) **Osobitná stupnica platových taríf nepedagogických**

zamestnancov, (B) Platové tarify pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, (C) Platové tarify pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov a príplatok za hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca, (D) Osobitná stupnica platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov a pod.

4. ZÁKON O PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOCH

A. HODNOTENIE PEDAGOGICKÉHO ZAMESTNANCA A ODBORNÉHO ZAMESTNANCA

V rámci zákona o pedagogických zamestnancoch dochádza novelou napríklad k doplneniu nového ustanovenia § 70 ods. 6 zákona o pedagogických zamestnancoch, ktoré upravuje **hodnotenie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca** a nadväzuje na vyššie uvedené zmeny, ktoré novela priniesla do zákona o odmeňovaní.

„Výsledkom hodnotenia pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca je vyjadrenie úrovne a kvality výkonu pracovnej činnosti ako (A) vynikajúca úroveň a kvalita, (B) veľmi dobrá úroveň a kvalita, (C) štandardná úroveň a kvalita, (D) uspokojivá úroveň a

kvalita, (E) neuspokojivá úroveň a kvalita“ (ustanovenie § 70 ods. 6 zákona o pedagogických zamestnancoch).

Novela prináša aj ďalšie zmeny a doplnenia vyššie uvedených právnych predpisov. Predmetom tohto príspevku sú len vybrané zmeny, ktoré novela priniesla. Z uvedeného dôvodu odkazujeme aj na plné znenie novely, zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

5. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť čiastočne (A) dňa 1. septembra 2025 a čiastočne (B) dňa 1. januára 2026.

Publikované dňa 15.07.2025

NOVELA ZÁKONA O POBYTE CUDZINCŮV

1. ABSTRAKT

Novela zákona o pobyte cudzincův má ambíciu zjednodušiť podmienky prijímania cudzincův v rámci Slovenskej republiky. Podľa doterajšej právnej úpravy boli požiadavky na prijímanie, t. j. predkladanie dokladův cudzincami do konania o pobyte, nastavené pomerne rozsiahlo, čo malo za následok predlžovanie konania o pobyte na strane správneho orgánu, keďže všetky predložené doklady museli byť skontrolované a vyhodnotené pracovníkmi cudzineckej polície. Novelou zákona o pobyte cudzincův dochádza napríklad k (A) zrušeniu povinnosti prikladať dôkazy o finančnom zabezpečení pobytu cudzincův alebo (B) zavedeniu možnosti podávania žiadostí o registráciu práva pobytu občanův Európskej únie a ich rodinných príslušníkov na ktoromkoľvek oddelení cudzineckej polície Policajného zboru Slovenskej republiky a nie striktne na oddelení cudzineckej polície Policajného zboru Slovenskej republiky príslušnom podľa miesta pobytu.

2. PRÁVNE PREDPISY, KTORÝCH SA NOVELA DOTKLA

Dňa 10. júna 2025 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 178/2025 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a doplňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincův (ďalej len „zákon o pobyte cudzincův“).

3. ZÁKON O POBYTE CUDZINCŮV

A. PREDLŽENIE DOBY TRVANIA NÁRODNÉHO VÍZA

V prípadoch vydávania národného víza v súvislosti s podaním žiadosti o udelenie pobytu na území Slovenskej republiky sa predlžuje doba trvania

národného víza z 90 dní na 120 dní. Novelizovaná právna úprava poskytne štátnemu príslušníkovi dostatok času po príchode na územie Slovenskej republiky, aby si počas platnosti udeleného národného víza mohol včas objednať termín na policajnom útvare na podanie žiadosti, prípadne svoju žiadosť doplniť alebo aktualizovať (ustanovenie § 15 ods. 3 písm. b) zákona o pobyte cudzincův).

B. ZÚŽENIE POŽIADAVIEK NA PREDKLADANIE DOKLADOV CUDZINCAMI

Novela zužuje požiadavky na predkladanie dokladův cudzincami, a to konkrétne zrušením povinnosti prikladať doklady preukazujúce finančné zabezpečenie pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín v žiadostiach o pobyt, v ktorých to nevyžaduje transpozícia európskej legislatívy (ustanovenie § 47 ods. 3 zákona o pobyte cudzincův).

V rámci systému udeľovania pobytu je povinnosť štátneho príslušníka tretej krajiny predložiť finančné zabezpečenie pobytu ponechaná len v prípade (A) overenia pozvania (ustanovenie § 19 ods. 7 zákona o pobyte cudzincův), (B) udelenia/obnovenia prechodného pobytu na účel podnikania (ustanovenie § 32 ods. 2 písm. c) zákona o pobyte cudzincův a ustanovenie § 34 ods. 3 písm. b) zákona o pobyte cudzincův) a (C) dlhodobého pobytu (ustanovenie § 53 ods. 4 zákona o pobyte cudzincův), pričom v uvedených prípadoch sa bude predkladať ako doklad preukazujúci finančné zabezpečenie pobytu potvrdenie o zostatku na účte vedenom v banke, pobočke zahraničnej banky alebo zahraničnej banke namiesto výpisu z účtu za posledné tri mesiace. Rovnakým spôsobom sa bude preukazovať finančné zabezpečenie podnikateľskej činnosti.

C. ÚPRAVA SYSTÉMU UDEĽOVANIA POBYTU NA ÚČEL PODNIKANIA

Novela prináša aj viacero ustanovení, upravujúcich systém udeľovania pobytu na účel podnikania.

Primárne ide o zavedenie systému kvót na počet prijatých žiadostí o udelenie prechodného pobytu na účel podnikania na konkrétnych zastupiteľských úradoch Slovenskej republiky, z ktorých budú cudzinci prijímaní na naše územie.

(1) V ustanovení § 22 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov sa z dôvodu odbúrania administratívnej záťaže na oddeleniach cudzineckej polície ako aj administratívnej záťaže štátnych príslušníkov tretích krajín začne udeľovať prechodný pobyt na účel podnikania na tri roky, čo je zároveň dostatočný čas na stabilizovanie podnikateľských aktivít a vykázanie potrebného zisku.

(2) V ustanovení § 31 ods. 1 a 3 zákona o pobyte cudzincov sa špecifikuje miesto podania žiadosti o udelenie prechodného pobytu na účel podnikania, a to len na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky akreditovanom pre štát, ktorý štátnemu príslušníkovi tretej krajiny vydal cestovný doklad, alebo v ktorom má bydlisko. Zároveň sa v tomto prípade neuplatňuje možnosť požiadať o výnimku na podanie žiadosti na inom zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky, aby sa predchádzalo špekulatívnemu podávaniu žiadostí o udelenie prechodného pobytu na účel podnikania na iných zastupiteľských úradoch v prípadoch, kedy príslušný zastupiteľský úrad bude mať naplnené kvóty na podanie žiadosti, alebo bude mať kvóty nulové.

(3) V ustanovení § 31 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov sa upravuje možnosť štátneho príslušníka tretej krajiny požiadať o zmenu účelu pobytu na účel podnikania až po dvoch rokoch prechodného pobytu udeleného na iný účel, aby sa predchádzalo špekuláciám zo strany štátnych príslušníkov tretích krajín, ako aj obchádzaniu nastavených kvót na podanie žiadosti

o udelenie prechodného pobytu na účel podnikania.

(4) V ustanoveniach § 32 ods. 2 písm. a) a § 32 ods. 5 písm. a) zákona o pobyte cudzincov sa oproti pôvodnej právnej úprave stanovuje povinnosť k žiadosti o udelenie prechodného pobytu na účel podnikania doložiť podnikateľský zámer, a to aj v tých prípadoch, ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je zapísaný v obchodnom registri, v živnostenskom registri, v registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci alebo v inom obdobnom registri, alebo je zapísaný v obchodnom registri ako osoba oprávnená konať v mene obchodnej spoločnosti alebo družstva. Cieľom novelizovanej právnej úpravy je, aby každá žiadosť o udelenie prechodného pobytu na účel podnikania bola posudzovaná Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky v súvislosti s prínosom podnikateľskej činnosti štátneho príslušníka tretej krajiny pre hospodárstvo Slovenskej republiky.

(5) V ustanovení § 126 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov sa povinnosť predkladať doklady v úradnom preklade rozširuje nielen na doklady, ktoré boli vydané v cudzom jazyku, (napríklad ich vydali orgány cudzieho štátu), ale zároveň sa upravuje povinnosť predkladať všetky žiadosti a doklady v cudzom jazyku potrebné v konaní podľa zákona o pobyte cudzincov v úradnom preklade. Uvedená zmena znamená, že táto povinnosť sa vzťahuje aj na doklady, ktoré v cudzom jazyku vyplnil samotný cudzinec alebo iná fyzická osoba - napr. podnikateľský zámer, čestné prehlásenie, splnomocnenie a iné.

D. URČENIE PRÍSLUŠNOSTI INÉHO POLICAJNÉHO ÚTVARU

Novelou sa rozširuje okruh situácií, pri ktorých môže Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky určiť príslušnosť inému policajnému útvaru na prijatie žiadosti a konanie o udelenie pobytu. V zmysle novelizovanej právnej úpravy pôjde o prijatie žiadosti o udelenie pobytu, o registráciu

pobytu alebo trvalého pobytu občana Európskej únie a rodinného príslušníka občana Európskej únie, ako aj konanie o udelení pobytu. Nová právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe a umožní pružne reagovať na situáciu na jednotlivých policajných útvaroch a regulovať prijímanie žiadostí, čím sa zefektívni a zrýchli správne konanie (ustanovenie § 125 ods. 1 tretia veta zákona o pobyte cudzincov).

E. SPLNOMOCŇOVACIE USTANOVENIE PRE VLÁDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V súvislosti so zavedením kvót na počet prijatých žiadostí o udelenie prechodného pobytu na účel podnikania na konkrétnych zastupiteľských úradoch Slovenskej republiky, z ktorých budú cudzinci prijímaní na naše územie, novela do zákona o pobyte cudzincov dopĺňa splnomocňovacie ustanovenie, ktorým sa vláda Slovenskej republiky splnomocňuje na vydanie nariadenia vlády Slovenskej republiky. V predmetnom nariadení sa ustanoví celkový počet žiadostí o udelenie prechodného pobytu na účel

podnikania, ktoré bude možné prijať na zastupiteľských úradoch Slovenskej republiky v kalendárnom roku. Prijatie jednotlivých žiadostí si zastupiteľské úrady rozdelia rovnomerne v priebehu kalendárneho roka. Takýto návrh zohľadní bezpečnostnú situáciu v jednotlivých tretích krajinách, ako aj záujem Slovenskej republiky na podnikateľskej činnosti štátnych príslušníkov tretích krajín na území Slovenskej republiky (ustanovenie § 129a zákona o pobyte cudzincov).

Novela prináša aj ďalšie zmeny a doplnenia zákona o pobyte cudzincov. Predmetom tohto príspevku sú len vybrané zmeny, ktoré novela priniesla. Z uvedeného dôvodu odkazujeme aj na plné znenie novely, zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

4. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobudla účinnosť dňa 1. júla 2025.

Publikované dňa 15.07.2025

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok nás, prosím, kontaktujte prostredníctvom emailovej adresy office@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2025